

IRCP

Institute for International Research on Criminal Policy
Ghent University

Prof dr. Brice De Ruyver - Evaluatie van de evaluatie van 10 jaar politiehervorming – 2 juli 2009

10 jaar politiehervorming

Een proeve tot evaluatie van de
evaluatie

Prof. dr. Brice De Ruyver

Brussel, 2 juli 2009

Overzicht

1. Enkele voorafgaandelijke opmerkingen
2. Een greep uit de vaststellingen en aanbevelingen
3. Besluit

1. Enkele voorafgaandelijke opmerkingen

- Na 10 jaar
- Door de federale politieraad: een terechte keuze
 - Beter dan een ad hoc commissie
 - Representatieve samenstelling met heel wat actoren
 - Maar... de samenstelling is terzelfdertijd de sterkte en de zwakte
- Een waardevol document vanuit analytisch oogpunt
- Geen uitvoerige historiek van de politiehervorming, maar toekomstgericht
 - Scherper gekund naar de zwaktes en de pijnpunten
 - Toekomstgericht impliceert pregnante aanbevelingen in functie van onvermijdelijke keuze: rapport had aanzet kunnen geven in functie van te verwachten politieke reflex

IRCP

Institute for International Research on Criminal Policy
Ghent University

Prof dr. Brice De Ruyver - Evaluatie van de evaluatie van 10 jaar politiehervorming – 2 juli 2009

1. Enkele voorafgaandelijke opmerkingen

- Structuur van het rapport – inzonderheid de opdeling tussen horizontale thema's en politiefunctie/zorg – “camoufleert” een aantal pijnpunten
- Algemene opmerking: Octopus is een totaalpakket => het politieluik niet isoleren

2.1. Het algemene concept van de politiehervorming

- Stelling van federale politieraad
 - Deze structuur biedt de mogelijkheid van een kwalitatieve, efficiënte en democratische politiezorg
 - Een spel van evenwichten zoeken en vinden
 - Fedpol en lokpol zien zichzelf als één geïntegreerde politie – samenspraak en overlegcultuur verbeterd
 - Politiecapaciteit voldoende
 - Voldoende democratische aansturing en verantwoording
 - Gezagsoverheden tevreden
 - Bevolking tevreden

2.1. *Het algemene concept van de politiehervorming*

- **Reactie: akkoord**
 - De beleidsmatige structuur staat er en functioneert
 - De ongelijke dynamiek en ontwikkeling van de lokale en de federale component tast geïntegreerde werking aan en legt een hypotheek op de toekomst van de geïntegreerde politie. Fedpol is het probleem
 - Verklaringen:
 - Een ernstige inschattingfout bij de opstart van de politiehervorming
 - Een aaneenschakeling van gemiste kansen (PWC audit, evaluatie top, Commissie Bruggeman, al bij al beperkte voorzieningen)
 - Een grotendeels afwezige aansturing door politieke en gerechtelijke gezagsoverheden
 - Een aanhoudende budgettaire afbouw

2.1. *Het algemene concept van de politiehervorming*

- Gevolgen:
- Onhoudbare budgettaire situatie (83% personeel, 12% werking, 5% invest.)
 - Rapport reikt geen oplossingen aan. Europees Fonds (EU) toppen = vestzak broekzak
- Bureaucratie (37% administratieve taken)
- Teveel directies = niet aanstuurbaar + overhead
- Werkprocessen o.a. te weinig horizontale integratie tussen pijlers en directies
- Informatisering zéér groot pijnpunt met zeer verstrekkende gevolgen o.a. voor informatiehuishouding
 - Probleem wordt gesteld maar is > regelgeving
- Recruitering en selectie
- Opleiding en bijscholing

2.2. *Personeelsstatuut*

- Stelling van federale politieraad
 - Eenheid van statuut behouden, maar concrete invulling kan verschillen naargelang functie en omgeving => versoepeling en drastische vereenvoudiging noodzakelijk met korte/lange termijnstrategie o.a. op vlak v. mobiliteit + functionele verloning
- Reactie
 - Akkoord, maar daarvoor moeten randvoorwaarden worden gemaakt: herstel v. overlegmodel + financiële waarborgen
 - Zeker geen ondoordachte initiatieven zoals Wetsvoorstel Claes

2.3. Recrutering en selectie

- Terechte analyse van pijnpunten
 - O.a. te log, te traag, te grote uitval van waardevolle kandidaten en niet in functie van gespecialiseerde rechenenoden (Ecofin)
- Reactie
 - Fundamentele vraag: moet politie zelf selectie doen?

2.4. Opleiding

- Bevestiging van pijnpunten
 - Zie Rapport BC 2005!
- Reactie
 - Structuur moet evenzeer in vraag gesteld > minder scholen + opengooien

2.5. Capaciteit

- **Stelling**
 - In globo voldoende maar niet goed verdeeld zeker niet binnen fedpol
 - Op lokaal niveau KUL norm achterhaald
 - MAAR: toch niet raken aan verdeelsleutel voor spreiding personeel over verschillende politietaken??
- **Reactie**
 - Kerntakendebat essentieel
 - Capaciteit afwegen aan objectieve noden en criteria en dit voor alle directies
 - Aantal directies + overhead drastisch afbouwen zoals opnieuw voorgesteld (zie ook Wg Bruggeman)

2.6. Geïntegreerde werking

- Vaststelling
 - Positief geëvolueerd
 - Overlegfora fedpol en lokpol institutionaliseren
 - Steun beter, zowel verticaal als horizontaal
 - Dirco: speelt faciliterende scharnierfunctie
 - Loonmotor: optimisme (gewettigd?)
- Reactie
 - Cruciaal in het politiemodel
 - Negatief:
 - ondermaatse informatisering
 - Ongelijke ontwikkeling van de componenten (cfr. supra)

2.7. Interne en externe controle

- Vaststelling
 - Intern toezicht: harmoniseren via Min. Richtlijn
 - AIG en Comité P:
 - Goed werk, maar
 - Onduidelijkheid over bevoegdheden en taakverdeling
 - Nood aan kerntakendiscussie
- Reactie
 - Akkoord, maar er is meer nodig
 - Duidelijk kader tussen interne en externe controle: wie doet wat + onderlinge relatie afbakenen
 - Externe controle: huidige situatie onhoudbaar wegens chronische overlap, contraproductieve concurrentie en verlies capaciteit

=> Structurele ingreep noodzakelijk in overleg met alle actoren

2.8. Schaalvergroting politiezones en herverkaveling diensten fedpol

A. Lokpol

- Vaststelling
 - Wel diversiteit tussen zones maar geen grote problemen
 - Mits voldoende middelen kan fedpol “gaten vullen”
 - Schaalvergroting kan voor kleine zones nuttig zijn maar geen Nederlands model
- Reactie
 - Schaalvergroting voor te kleine zones een noodzaak; meesten ook rijp (b.v. Lanaken)
 - Fedpol als “gatenvuller” geen optie

2.8. Schaalvergroting politiezones en herverkaveling diensten fedpol

B. Fedpol

- Vaststelling
 - Cfr. Wg Bruggeman: rationalisering dringend nodig
 - Beperken aantal beslissingsniveaus
 - Arrondissementele niveau koppelen aan hervorming gerechtelijke arrondissementen
- Reactie
 - Volledig akkoord
 - MAAR: Dirco moet faciliterende rol kunnen spelen, desnoods los van DirJud

2.9. Financiële situatie

- Vaststelling
 - Situatie fedpol: dramatisch (cfr. supra)
 - Situatie lokpol:
 - Ook personeelskost 85% proportioneel te hoog
 - Nood aan financieringswet
 - Besteding middelen verkeersveiligheidsfonds aandachtspunt

- Reactie
 - Akkoord, maar financieringswet “mission impossible”
 - Gemeentelijke dotatie en federale dotatie onder druk
 - Opbrengst verkeersveiligheidsfonds integreren

2.10. Informatiehuishouding, ICT, communicatie en dispatching

- Vaststellingen
 - Informatiehuishouding
 - Nood aan één systeem
 - Nood aan wet m.b.t. algemene aspecten politionele informatiehuishouding
 - Nood aan regelgeving implementatie Art. 44 WPA
 - Reactie: akkoord
 - Blijft één grote lijdensweg
 - Nood aan dynamiek

2.10. Informatiehuishouding, ICT, communicatie en dispatching

- Astrid
 - Dekking- en datatransmissieproblemen
 - Heronderhandelen conventie met Astrid
 - Reactie
 - Onverantwoorde output in functie van gigantische investeringen overheid!
 - Meer dan tijd voor verantwoordelijkheid
- CIC
 - Kwaliteit gaat achteruit
 - Reactie
 - Dringend bijsturen

2.10. Informatiehuishouding, ICT, communicatie en dispatching

- AIK
 - Output moet beter
 - Informatiehuishouding met fedpol en lokpol onvoldoende ontwikkeld
 - Onderbemand
 - Reactie
 - Oude pijnpunten blijven overeind
- ICT
 - Een berg van frustraties
 - Dringende rationalisering van werkgroepen – Outsourcing?
 - Reactie
 - Structurele keuze meer dan noodzakelijk

2.11. Politiefunctie/zorg – de basisfunctionaliteiten

- Vaststelling
 - Zie Derde Rapport BC
 - Algemeen
 - Bureaucratie blijft groot
 - Vooral gerechtelijke instanties verantwoordelijk voor administratieve druk
 - Recherche
 - Lok. recherche: substantiële kwantitatieve en kwalitatieve injectie
 - Fed. recherche
 - Meer capaciteit, maar te weinig
 - Bijzondere eenheden CGSU, CDGEFID, FCCU ernstig tekort
 - Gereserveerde onderzoekscapaciteit: systeem werkt
 - Probleem: terro te weinig capaciteit
 - Oplossing: creatie van een gespecialiseerde nationale onderzoekseenheid bij fedpol?

2.11. Politiefunctie/zorg – de basisfunctionaliteiten

- Recherchemanagement: effectieve tool; OR blijft stoorzender
- Taakverdeling fedpol – lokpol: nood aan verfijning en soepelheid; OR vaak stoorzender
- Techn. en wetensch. politie: substantiële verbetering

- **Reactie**
 - Akkoord, maar niet met idee van aparte nationale terro. eenheid ⇔ geïntegreerde en integrale aanpak van radicalisme, extremisme en terrorisme
 - Logica Octopusmodel respecteren: OR verbouwen tot rechter van het onderzoek

3.1. Zijn de doelstellingen van de Octopushervorming bereikt?

- Een efficiëntere samenwerking tussen de politiediensten
- Betere gezagsverhoudingen tussen politie en bestuurlijke en gerechtelijke autoriteiten
- Het verbeteren van de informatiehuishouding en – uitwisseling
- Eenzelfde statuut en uniform voor alle politiediensten
- Meer wijkpolitie
- Een sterke lokale verankering

3.2. En wat nu?

- Dwingende maatregelen
 - 1) Hervorming federale politie in functie van – bij herhaling – gedetecteerde pijnpunten
 - 2) ICT en informatiehuishouding: knopen doorhakken en regelgevend kader uitwerken
 - 3) Veilig stellen financiering lokpol en fedpol o.a. via financieringswet
 - 4) Versoepeling financieel – binnen zelfde enveloppe – sociaal en tuchtstatuut
 - 5) Strijd tegen bureaucratie en administratieve overlast
 - 6) Hervorming controlediensten
 - 7) Uitbouw wijkwerking
 - 8) Uitbouw gespecialiseerde diensten fedpol
 - 9) Kerntakendebat voeren
 - 10) Hervorming justitie met o.a. omvorming OR tot rechter van het onderzoek

3.2. En wat nu?

- Hoe
 - 1) Politiek: de draad terug opnemen
 - 2) Herstel van het overlegmodel met syndicaten en steden en gemeenten
 - 3) Bottom-up laten volgen door top-down maatregelen